Je třeba i očkování nás, zdravotníků?

MUDr. Šárka Rumlarová, Ph.D.
Centrum pro očkování a cestovní medicínu, Klinika infekčních nemocí Fakultní nemocnice a Lékařské fakulty Univerzity Karlovy Hradec Králové

Personál zdravotnických zařízení je při výkonu své profese exponován četným infekcím. Zároveň mohou zdravotníci být zdrojem nákazy pro pacienty, o které se starají. Očkování zdravotnických pracovníků tak hraje významnou roli ve zvýšení bezpečnosti jak pro pacienty, tak pro zaměstnance pracující ve zdravotnictví. Ze zákona povinné je pro zdravotníky očkování proti virové hepatitidě typu B, případně typu A, za určitých okolností i proti vzteklině nebo spalničkám. Dále je zdravotníkům doporučena vakcinace proti chřipce, covidu-19, černému kašli, meningokokovým nákazám a varicele.

Klíčová slova: očkování vakcínami preventabilní nákazy, zdravotníci, infekce spojené se zdravotní péčí.

Is it necessary to vaccinate us, healthcare workers?

Healthcare workers are exposed to many infections in the course of their work. At the same time, healthcare workers can be a source of infection for the patients they care for. Vaccination of healthcare workers therefore plays an important role in improving the safety of both patients and healthcare workers. Vaccination against viral hepatitis B or hepatitis A, and in certain circumstances rabies or measles, is mandatory for healthcare workers. In addition, vaccination against influenza, covid-19, pertussis, meningococcal disease and varicella is recommended for healthcare workers.

Key words: vaccination vaccine-preventable diseases, health-care workers, health care associated infections.

Úvod

Očkování je historicky jednou z nejúspěšnějších metod ochrany proti infekčním onemocněním a je doporučováno mnoha našim pacientům i zdravé populaci. Poněkud stranou zájmu ovšem někdy zůstává očkování zdravotnického personálu. Přitom zdravotníci jsou při výkonu své profese exponováni mnoha nakažlivým nemocem, kterým je možné očkováním předcházet. Nezřídka se jedná o expozici enormní, jak jsme ji zažili během pandemie onemocnění covidu-19 nebo opakovaně během epidemií sezónní chřipky.

Zdravotničtí pracovníci také mohou hrát roli v přenosu infekcí jak v rámci zdravotnického zařízení, tak i mezi svými nejbližšími. Personál zdravotnického zařízení může nákazou ohrožovat pacienty, o které pečuje, a být tak zdrojem infekcí spojených se zdravotní péčí (dříve nozokomiálních infekcí). Častá je nakažlivost už na konci inkubační doby, kdy nemocný jedinec ještě žádné typické příznaky nevykazuje, na nákazu tak nepomýšlí, a proto ani nepoužívá ochranné pomůcky, kterými by šíření infekce bránil. Nemocný zdravotník může infekci šířit i mezi své spolupracovníky; výsledkem je zvýšená nemocnost personálu, někdy i s nutností omezení provozu pracoviště, což je zvláště v době epidemie (např. chřipky) komplikací pro ostatní pracoviště a vede k jejich přetěžování.

Očkování zdravotnického personálu se tedy jeví jako velmi potřebné. Prakticky nezbytným se stává tam, kde zdravotníci pečují o neimunní pacienty – buď takové, kteří nejsou očkovaní, nebo nemohou být očkovaní

DECLARATIONS:

Declaration of originality:
The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:
The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research ing Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:
None.

Funding/Support:
None.

Cit. zkr: **Pediatr. praxi. 2024;25(6):352-356**
https://**doi**.org/**10.36290/ped.2024.067**
Článek přijat redakcí: 30. 10. 2024
Článek přijat k tisku: 21. 11. 2024

MUDr. Šárka Rumlarová, Ph.D.
sarka.rumlarova@fnhk.cz